

Д Е Н Ъ

НАУЧНО-ПОЛИТИЧЕСКО СЪИСКАНИЕ.

ИЗЛАЗЯ ВСЪКА СРЪДА.

Подписванията за ДЕНЬ биватъ годишни и се предлагатъ тѣхъ захващатъ при влизанье-то на всѣкой мѣсець. Годишнината за на всѣкадъ въ Турска-та Държава е четири **средни меджидиета**, а за на вжнѣ отъ Държава-та, една **златна лира турска**. Настоящици-тѣ сж отговорни за стойността-та на листове-тѣ, за които сж тѣ поржчале. — За вѣсти и за други частни помѣстания, ще са плаща по 3 гр. за реда.

Имаме, отъ тѣхъ, **записки и вѣсти**, що са отнася до уредничество-то и управление-то на ДЕНЬ, ще са испраща на-право до Ступанина на Списание-то: **Н. П. Карапетрова**, въ Цариградъ на Асма-алтж, Чауш-баши, 6. — Писма, не освободени отъ пощенски разноски и безъ подписа, никакъ не са приематъ. — Испращани-тѣ за обнародване писма или други записки, биле тѣ обнародвани или нѣ, не са връщатъ назадъ.

Едно голѣмо народно училище.

Има хора, които мислятъ, че повтарянето на едно и сжщото нѣщо въ периодическата книжнина си нѣмало мѣстото. Споредъ тѣхъ, веднѣждъ върху единъ предметъ пише ли са, то за този предметъ не трѣбува вече да са поминува ни думица. Съ други думи тѣзи хора искатъ нѣща нови, предмети нови, питания нови, разисквания едни отъ други по-прѣсни. Но че това, което са е казало вече единъ пѣтъ не са е зело подъ внимание, нашитѣ новинари не **испиратъ**, викатъ тѣ.

На пукъ на тѣхъ, не всичкия свѣтъ е на тѣхното мнѣние. Тѣй и ний, въ този случай имаме свѣсѣмъ по-други убѣждения отъ тѣхнитѣ. Напротивъ ний мислимъ, че едно питанье може да са повтаря и сто пѣти, да са разисква, да са развива до тогазъ, додѣто са поесни колкото трѣбува, додѣто са развърже то и приложи въ дѣйствиѣ.

Напримѣръ ний казуваме, че, макаръ да е писано и говорено много за едно по-високо учебно наше си заведение въ столицата или другадѣ, пакъ твърдѣ умѣстно е да са пише и говори йоще за него до тогава до когато видимъ сжбдаването на това хубаво народно желанье.

Да! за едно голѣмо българско училище трѣбува да са говори твърдѣ много. Тѣзи идея не трѣбува да излазя изъ ума ни до тогава, до когато я видимъ вече дѣло свършено.

Ний не щемъ да влизаме ни най-малко въ широки разисквания за полезността, за потребността и дору за необходимостта на това училище. Тѣй са струва поне намъ, че всѣки свѣстенъ Българинъ е убѣденъ въ тѣзи необходимостъ и че остава само да си сторимъ трудъ и да промислимъ какъ да са изпълни тая наша голѣма идея.

За сега, ний обнародваме слѣдующия проектъ на единъ нашъ личенъ сънародникъ, проектъ, върху който привличаме вниманье-то на които трѣбува, и върху който оставяме за други пѣтъ да направимъ своитѣ бѣлѣжки.

Ето този проектъ въ точностъ:

«Споредъ насъ, говори проекта, изпълнението на нашата голѣма идея не е толкова мжчно, колкото са то представя отъ първи погледъ на работата. По много начини, едно голѣмо училище може да са уреди въ една или най-много въ двѣ до-три години. Иса са само нѣколко пѣргави и работливи хора да поематъ работата отгорѣ си и да я тикнатъ въ единъ приготвенъ и начертанъ пѣтъ.

Да кажемъ че имаме таквизъ двама хора, които ще бждѣтъ доволно авторитетни поне като иматъ зѣмостността да издържатъ единъ пансионъ за тридесетъ. Единъ пѣтъ отворенъ пансионъ и изпълненъ съ тридесетъ-четиредесетъ ученици, основата на главното това училище е осигорена.

За първи пѣтъ ще са отворятъ дватри класса, както това става обикновено при всѣко новоотворено училище. Единъ чужденецъ въспитателъ, а въ сжщото време и учителъ, който ще знае френски или нѣмски, може да бжде под-управителъ на пансиона. Това поддържане, защото въ насъ си мжчно ще намѣримъ нѣкой опитенъ въспитателъ и управителъ на пансиона.

Като приемемъ за малко, че имаме двама сигурни предприимаче кредитирани и осигорени, разбирами, които ще са плащатъ; като положимъ, че родителитѣ на много български пансионери ще бждѣтъ доволно разумни да дадѣтъ първи поводъ, като непроводиѣтъ синоветѣ си въ новоотворения бъл. пансионъ, остава ни да знаемъ какъ ще са водѣтъ работитѣ, сирѣчь какъ ще са издържи пансиона.

Преди венчико ний сми на мнѣние, че сбора отъ плащанната опредѣлена годишна платка на пансионеритѣ, когато тѣхното число порасте, ще е достатъченъ за издържанье-то на пансиона. Колкото за издържката на училището, при венчико че чужденцитѣ въ столицата умѣйтъ да икономисватъ венчико пакъ отъ ученическитѣ плати, ний полагами че онѣзи, които умѣятъ да докаратъ работата до единъ край, ще бждѣтъ доволно кадърни да го издържатъ било чрезъ подписки и волни помощи, било чрезъ онзи влогъ, кой-

то знаемъ обѣщанъ и осигоренъ за поддържанье-то на едно голѣмо училище въ Цариградъ.

Това е единъ проектъ и нищо повече.

Ний го предлагаме безъ никакви пояснения, като смѣтаме други пѣтъ да са завърнемъ върху него.

Отъ своя страна ний настояваме што това голѣмо народно училище да стане нѣдѣ вънъ, а не въ Цѣградъ; за това ний имаме своитѣ причини. А като градъ най-сгоденъ за първото ни голѣмо училище ний посочваме на **София** (Срѣдецъ или Трианица). Срѣдецъ е срѣдѣщето на страната, у която живѣемъ.

всичкитѣ части на Държавата по една желѣзнопѣтна мрѣжа, която отъ друга страна ще направи този градъ търговски и промишленъ. Стига само ний да сми хора». Съ тѣзи думи свършва проекта. Ний, повтаряме, оставихми да направимъ своитѣ забѣлѣжки върху него за други пѣтъ. Желанье-то ни е това питанье да са земяше подъ едно публично разискване.

Но . . . ще ни кажете въ Екзархията не отколѣ ставахъ разисквания и избираха са комисии за урѣжданье-то на едно таквовъ училище въ столицата. Не е ли по-хубаво да чаками свършението на тѣхнитѣ разгледвания и рѣшението, което ще са даде въ Екзархията по тѣзи важна работа?

Да чаками? То е и хубаво и лесно. Но до кога? Съ това чаканье ще ли са свърши работа? А и умна постѣпка ли е да възлагами на Екзархията венчкия товаръ на нашитѣ потреби въ всѣко отношение? Нека са разисква въ Екзархията, нека комисията рѣшава и урежда, но нека са учи и народа самъ за себе си да промисля.

Едно голѣмо народно училище какво-пърлица на цѣлъ бълг. народъ е необходимо. То трѣбва да стане часъ по-напрѣдъ, защото младитѣ ни жизненни сили са хабѣтъ въ чуждитѣ заведения, за голѣма наша вреда. Ето че и тѣзи училищна година приближава да са свърши. Ще бждемъ ли честити да почеемъ идущата съ едно уредено голѣмо българско училище?

Ний полагаме само питанье-то.

КРАТКИ РАСКАЗИ

отъ

ПОЛИТИЧЕСКАТА ИКОНОМИЯ.

II

(Продължение.)

Но, ще кажатъ нѣкои, много учени и вѣщи мѣже сѣ мислили противното на това което казвате вий, сирѣчь тѣ сѣ мислили че когато одному става злѣ, другому подобрява. Не само Монтень е поддържалъ това мнѣние, което вий отхвърляте. Волтеръ даже сѣция Волтеръ сѣ обличали въ Франца, е казалъ слѣдующето: «Работнигъ въ Франца сѣ наредени тѣй що, това което спечелва единъ народъ, трѣбва други народъ да го загуби.» Както са види отъ тѣзи думи, Волтеръ внася ученъето на Монтена въ областта на народнитѣ отношения. И единъ съвременъ списатель Френець, Прудонъ, който е вече слѣзълъ въ гроба, казваше както Волтера: «Ясно е че това що печели единъ, другъ губи.»

Но на това азъ ще отговорѣхъ твърдѣ кратко и вий ще разберете че противното е право. Слушайте. Вѣрка една печалба, която произлиза отъ загуба нанесена другому, е лоша печала и нейния изворъ пресѣква много скоро. Потребно е, необходимо е дору печалата на вѣркого да сѣ съобразява съ ползата на вѣчки. Напримѣрь, ако единъ предприимачъ на нѣкои работи печели, то трѣбува да печелятъ и работницитѣ, които сѣ употребени на тѣзи работа. Ако производството, ако изработенното примача напѣри голѣма облага отъ предприиманъето си, то трѣбува и платката на работницитѣ да са вѣскачи. И азъ имамъ убѣжденъето че облагата на предприимача не може да бѣде постоянна, освѣнь съ това условие сирѣчь като благодари и своитѣ работници.

Тѣзи облага не може да трае, да са простира, освѣнь ако заплатитѣ на работницитѣ са покачватъ въ сѣщото време. Отъ което става явно, че на мѣсто вѣчки антагонизмъ (противоборетво) измежду облагата на тогозъ, който управлява и облагата на тѣзи, които извършватъ тѣзи работа, една честита хармония свѣрзва интереситѣ на двѣтъ страни. Само когато сѣ благодарни тѣ помежду си, произведенъето може да са развива по единъ ползвателенъ за вѣчки начинъ.

Когато е така, азъ отхвърлямъ отъ вѣсикитѣ сили на душата си ученията, които прѣсѣкѣтъ раздоръ и раздѣла между различнитѣ членове на обществото предадено на труда и на работата. Празноходящитѣ, тѣзи които не работятъ нищо, ставатъ все по рѣдки въ нашитѣ дни. Раздѣлението на труда прави щото занятията да са различаватъ безкрайно: сѣ исклучение на твърдѣ малѣкъ брой човѣци, вѣсикия свѣтъ е занятъ; тѣзи които не работятъ сѣ рѣцѣ, работятъ сѣ умъ, не духъ.

Колкото за онѣзи, които са ползватъ отъ богатства спечелени отъ трудъ на едно минжло време, колкото за тѣзи, които отъ подобни богатства са ползватъ за да не работятъ нищо, а йоще

са предаватъ на разсипничество и распущнѣтъ животъ, ахъ! тѣзи богатства, що бащитѣ имъ сѣ сбирали и кѣтали сѣ толкозъ мѣки и неволи, исквъркватъ много лесно изъ прѣсититѣ имъ и ги оставятъ твърдѣ бурже. Светия законъ на труда, на работанъето отъ день на день става законъ на вѣсикия свѣтъ, той е закона на съвременното общество.

При вѣсикото това, ний гледами че неволи сѣществуватъ, че теглила, мѣки, бѣдности не липсватъ; даже нѣкои, които знаятъ че човѣкъ, въ днешнѣо време вече прогласенъ за свободенъ, е призованъ да премахне вѣсикото зло отъ земята, сѣ безпокоятъ и питатъ да ли сѣи събрѣнъи нѣма, да сѣ трѣба да се повърнемъ назадъ или пъкъ сѣ исполнека крачка да са впуснимъ къмъ едно непознато бѣдѣще. Други презиратъ дълността на земята и бихъ желали да са издигнатъ сѣ балонъ по облацитѣ. Но хвърканъето по облацитѣ доволно е вече заблуждавало духоветѣ: доволно са е хвъркало сѣ балонъ; време е да са слѣзе на земята.

Теглила, мѣки, сиромашия сѣществуватъ въ обществото и тѣхната причина иде отъ недостатѣцитѣ на отхранванъето, отъ теглилата на растенъето. За да порасте и да стане мѣжъ, дѣтето трѣбува да премине презъ теглила. Сѣщо е и сѣ обществата. Новия свѣтъ е изложенъ наистина на тѣзи безпокойствия, но той са развива полѣка-лека, той отива къмъ цѣлѣта си.

Мѣзгата на младостта въодушевлява новото поколение, и както умно и духовито е казалъ единъ ученъ икономистъ, това що често обвиняватъ като ново вино, което кипи.

За да може да са приготви питие добро, полезно за здравъето на хората, трѣбува да са отдалечаватъ лошитѣ квасове (ман), трѣба да са премахва това, което би развалило вѣсикото. Таквиъ лоши квасови сѣ лѣжливитѣ идеи относително до работническитѣ заплати, до капитала, до собствеността, до данѣка.

Азъ са не боѣхъ да излѣзжъ открито сѣрѣжъ тѣзи идеи, които мислѣхъ за искривени и които сѣ са вмѣкнѣли подъ измамлива форма въ нѣкои горѣщи и неопитни духове. Да захванемъ прочее!

III.

Вѣсикото е сѣтнина отъ работата, отъ труда, казватъ нѣкои си; защо тогазъ тѣзи, които работятъ не виждатъ голѣма облага отъ своитѣ произведения? защо плода на тѣхния трудъ трѣбува да са раздѣли между тѣхъ и други които не работятъ нищо? Ако тѣ бихъ получили вѣсикия плодъ отъ своя трудъ, за който тѣ иматъ пѣлно право, то тѣхното положение щѣше да бѣде по благополучно, нищо не щѣше да имъ липсва. Тѣ страдатъ отъ несправедли грабежи, които имъ правятъ други като имъ зематъ това що сѣ си сѣздали сами, що сѣ дали на свѣтъ; ако тѣ, работницитѣ, можахъ да са наслаждаватъ на цѣло и напѣлно сѣ плодоветѣ на своитѣ трудове, за мѣрванъе е, че оплакванията би престанѣли въ сѣщото време сѣ теглилата.

Но знаете ли вий кѣдѣ може да са

казва положително и слѣпнишката, че вѣсикото произведенъе отъ труда на човѣка принадлежи нему? То може да са казва у дивака, на когото усамотенно работенъе дава много устали и слаби облаги. Ако човѣкъ нѣма на свое расположение ума, който умѣе да заповѣда на веществото; ако човѣкъ нѣма средствата сѣ помощта, на които може да подчинява веществото и да сполучва да извършва много работа въ малко време; ако той не владѣе необходимитѣ приготвения за да нѣма грижи за утрѣшния день, грижи при които той не може да мисли за по-високи предмѣти; ако нѣма извѣстността, че произведенъията отъ работата ще принадлежатъ на оногоя, който ги е сѣздалъ и че нѣма да му са зематъ на сила; ако той нѣма здравината, сѣ която са наслаждаватъ просвѣтеннитѣ общества, той ще придобие вѣсикитѣ произведения отъ своя трудъ, безъ да раздѣли нѣщо сѣ нѣкого, безъ да разнесе нѣщичко, и той ще бѣде най жалното отъ сѣзданията, които могатъ да са сѣрѣчатъ връзъ нашата земя.

Пренесете са чрезъ мислѣта си, въ една отъ странитѣ дѣто нѣма онова ужъ сѣтнѣо робство; искамы да кажъ за работническото сѣ заплата, което добръ разбираемо и справедливо извършвано, е напротивъ най-голѣмата свобода, зашто подъ влиянието на законитѣ, които почитатъ човѣческата свобода, които въдворяватъ точността, почтенността и справедливостта, работническата заплата е изразението на законното изброяване на труда у свободния човѣкъ; пренесете са чрезъ мислѣта въ страна дѣто нѣма никакво силно средство на своето расположение; тамъ дѣто не сѣществува собствеността, притежанъе; дѣто нѣма данѣкъ, що ще видите вие тамъ? — Диванѣки чети, които сѣ скиатъ безъ покривъ и стрѣха, изложени на вѣрлоститѣ на въздуха, погубвани непрестанно отъ болестъ и гладъ; тѣзи клети и злочести хора не сподѣлятъ произведенъето отъ своя трудъ сѣ никого! А отъ дѣ има и справедливостъ и полезностъ? (трѣбва да знаете че справедливостта и полезността отиватъ винѣги наедно и тѣхъ може да ги раздѣли само една кѣсегледостъ и едно заблужденъе) зашто има въ сѣщото време полезностъ и справедливостъ, когато произведенъията отъ труда не принадлежатъ напѣлно работнику, който ги работи? За да разберете това, доволно е да са обѣрнемъ къмъ този инстинктъ отъ правда и истина, който почива въ дѣното на вѣсикѣ души. Стига само да са поразмисли малко, и най-добрия работникъ ще признае твърдѣ лесно, че ако не би му са дало средство за извършванъе на своето дѣло, че ако той нѣмаше друго освѣнь своитѣ собствени сили, то не би могълъ да извърши нищо. Усамотения човѣкъ, този нови Робинсонъ, ако изработи едно, на примѣрь, безъ сечива, безъ капиталъ, безъ здравина, ще произведе десетъ, ако има сечива, ако нѣкой приготвенъ капиталъ му дойде на помощъ, и ако здравината дойде да покрѣе сѣ своя щитъ сѣтнинитѣ отъ труда му.

Да кажемъ, че това произведенъе отъ

десетъ са раздѣли на половина между него и между тѣзи, които му сж доставили различни сечива, каквото тѣзи що му са дали капитали и здравина за работеніе: нему остава петъ. Истина е, че той ще има половината отъ цѣлото произведение, но той ще има петъ пѣти повече отъ онова, което би придобилъ безъ помощта на сечивата, които са внасятъ въ общата работа, и които слѣдователно иматъ законно право за дѣлба отъ общото произведение.

Егоизма, сирѣчь себелюбието е късогледо. Себелюбеца мисли, че спечелва като отмахва онѣзи що искатъ дѣлба. Той забравя, че като отдалечава тѣзи съдружници, той са лишава въ сѣщото време отъ всичкитъ предмети, които спомагатъ за извършването на дѣлото, за изобилността и за подобрѣването на произведението.

Нищо не е по-лесно отъ това дѣло да махне човѣкъ хомата на това ужасно чудовище, което зовѣтъ капиталъ. За това довольно е да не са употребява капитала. Трѣбува да исповѣдаме че капитала е чудноватъ и страшенъ тиранинъ; когато са крие той прави по-голъмо зло; при това, много лесно нѣщо е да избѣгне човѣкъ отъ тираниството му като захвърли на страна сечивата за работеніе които принадлежатъ другиму, улесненията които човѣшката промишленность е събрала за нашитъ потребности и нужди въ бѣдѣще. Е добръ! ако са прибере човѣкъ самичѣкъ съ слабостта, ако отдалечи отъ себе всички поменѣти изгоди, ако са уедини отъ своитъ подобни и отъ тѣхната предвидливостъ.

За да отговорѣя, азъ ще ви приведа думитъ на единъ разуменъ икономистъ, на единъ английски работникъ, който отъ нѣколко години прави много хубави предирвания въ своето мѣсто. Това бѣше когато трѣбаше да са изучи що ще станѣтъ работницитъ тѣкачи поради ввожданѣто на машинитъ, които извършватъ работитъ съ поразителна горньостъ и съ непобѣдима бързина. Попитахъ този уменъ работникъ:

— Мислите ли вий че ще бѣде добро нѣщо да са махнатъ тѣзи машини?

— Азъ съмъ теглилъ твърдѣ много; машинитъ отнехъ всѣкидневния хлѣбъ за мене и за дѣцата ми, и между това, азъ казвамъ това на високо: Нѣ! не трѣба да са махнатъ машинитъ. Всичко е машина както въ най-простата промишленность така и въ най-развитата. Всички сечива, които природата е дала на работния човѣкъ, освѣнъ зѣбитъ и нектитъ, сж машини. За да са развалимъ и унищожимъ, трѣбувало би да са откажемъ отъ помощта на всички улеснителни средства, които са направили нашитъ сили по-голъми десетъ и сто пѣти, трѣбувало би да работимъ както въ време оно съ зѣби и некти. Такъвъ е билъ отговора на този работникъ, по име *Фавстеръ*: като най-умѣстенъ този отговоръ ма отмигнава отъ да приложѣ нѣщо отъ себе си.

Да са отречемъ отъ помощта на капитала, ще каже да строимъ най-екня лостъ, най-благоудѣлното средство на самия трудъ. (продължава са.)

ВНАСЯНЬЕ И ИЗНАСЯНЬЕ.

(Вижъ брой 3-й).

Истина е, че всѣкому сърдцето желае щото да са правятъ въ нашата татковина първо многоцѣнни работи, като часовници и др. Но понеже главната цѣль е печалата на населението, която ще да принесе за да са ползува общата касса, нужда е да предшествуватъ по-долнитъ стоки преди скъпоцѣннитъ. Отъ друга страна тѣзи долни стоки, понеже са харчатъ повече, то тѣ са внасятъ и повече въ нашитъ страни.

Само минхлата година са внесло платно американско за 166,652,400 гр. и наричания Мадамполана платъ за 13,399,626 гр. а изнесенитъ количества за внесени тѣ памучни платове, възлѣзватъ на едно число десетъ пѣти по-голъмо; палителни вещества са внесатъ всѣка година по за десетъ милиона гроша. Ако прочее са постарасемъ да си направимъ ний сами тѣзи стоки, които толко съ много са харчатъ, и са освободимъ тѣй отъ нуждата на чужденцитъ, загубата отъ това ще са предземе. А слѣдъ тия необходими работи можемъ да пристѣпимъ и до по-малко потребнитъ, които не вредятъ толко съ колкото първитъ; тѣй като са умялява загубата естествено е че ще расте ползата.

Нека видимъ сега възможна ли е или не направата на тия стоки, които гледими за неизбѣжно нуждни. Почти всичкото вещество за направата на тия стоки са намѣрва въ Туреско, и повечето отъ тука са пренася на Западъ, тѣй що, относително до веществото, не ще са представи никаква мѣжнотия; а като са земе предъ видъ че, въ случай на изработването имъ въ нашеко, ще имамъ работници съ доста умѣренни заплати, йоще, освободени и отъ разноскитъ които ставатъ по вапоритъ и желѣзницитъ за пренасянѣто на необработенитъ материи въ Европа и за връщанѣто имъ въ нашитъ страни, когато са изработятъ, става ясно, че тия стоки ще коштуватъ по-малко, и населението ще са ползува отъ това повече.

Разликата е въ това, че направата на тия стоки у насъ изисква основанѣто на фабрики, а тѣ са основаватъ само съ капитали; и тойъ въпросъ за капиталитъ трѣбва да са земе въ сериозно внимание, толко съ повече, че тѣ не ставатъ съ какви да било разноски, нито старанията ни за това трѣбва да останѣтъ половинѣ-свършени, както са случи съ Политехническото училище, като са дава тѣй лошъ примѣръ и всякой са наплашва отъ подобни предприятия. Но нужда е да пристѣпимъ на дѣлото съ твърда нога и да са подпрѣтнемъ на работата съ такова прилѣжанѣ и преданность, каквито изисква важностьта на дѣлото. Колко за капиталитъ, то тѣ могатъ, споредъ насъ, ще са намѣрятъ на два начина, или като са даджтъ отъ държавната касса или като са внесѣтъ отъ съставени за това компании.

Първия отъ тия начини са вижда невъзможенъ наистина, защото държавната касса е дошла, по нужда, до едно неблагоприятно положение, и защото държавитъ не сж длѣжни да основаватъ за нуждитъ на населението фабрики, по са

мо за своитъ военни потребности. Такива фабрики са основаватъ въ Европа отъ богати капиталисти; при всичко това обаче, защото у насъ сж рѣдки ония които не предпочитатъ да даватъ капиталитъ си подъ лихва и да ги ограничаватъ въ такива общественни работи, като ползуватъ и себе си и съотечественницитъ си, за това основанѣто на такива фабрики зависи много отъ благосклонната щедрость на Държавата.

Но защото и хазната не може да поерѣшне такива разноски, както казахми, потребно е да са съставятъ акционерни дружества, като стане порѣчителъ за лихвитъ имъ Правителството, както за желѣзницитъ, и принасяната печала да са расподѣля между акционеритъ, като предварително са извадатъ изискванитъ лихви. Колкото за управленіето на тия дружества, понеже Правителството ще стане порѣчителъ за плащанѣто на лихвата на капиталитъ имъ, мислимъ, че то трѣбва да са възложи на чиновници опредѣлявани отъ страна на Правителството, за да не би акцинтъ имъ отъ *двайсетъ и два* лири да спаднатъ на три, както станѣ съ акцинтъ на *Трамвайтъ*, но да вървѣтъ все напредъ, както акцинтъ на *Ширкет-и-Хаурие*, и да привлечатъ усърдието на населението. Освѣнъ това и акционеритъ, като що сж положили капитали, да могатъ да опредѣляватъ нѣкои членове въ управленіето на работитъ на дружествата, било отъ помежду акционеритъ, било отъ вънъ, които тѣ избератъ за способни. И тия членове като са събиратъ въ нужно време да имѣтъ право да гласоподаватъ, или да бѣджтъ свободни въ упражненіето на служебнитъ си длѣжности. Тѣзи чиновници, вмѣсто заплата, която може да имъ задава по-голъма грижа въ началото на всѣкой новъ мѣсець отъ колкото интереситъ на дружеството, трѣбва да зематъ една частъ отъ печалата на компанията. Освѣнъ това има и разни други начини, които могатъ да осигурятъ доброто управление на компанитъ, които могатъ да са зематъ предъ видъ когато са рѣши съставянѣто имъ, за туй и счетовъме за излишно да са простираме тука повече за това.

Такова е нашето смиренно мнѣние относително до вноската и износната търговия на Истокъ. Ако това наше мнѣние са види за невъзможно да помогне въ смаяването на народнитъ нужди относително до вноската търговия, или пъкъ съвсѣмъ неосъществимо, и слѣдователно са разсѣди за нужно да продължава тѣй положението на населението, тогава поне нека са погрижимъ да разширимъ кръга на дѣйствието на нѣкои съществуващи вече фабрики.

Най-сетнѣ, въ противенъ случай, ако не е възможно смаяването на вноската търговия, тогава баремъ да предприемемъ увеличаванѣто на износната, и тѣй като докарами нѣкакво равновѣсе между вноската и износната търговия, да нѣмаме нето печала нето загуба. И понеже нашата износна търговия са ограничава повечето въ земеработнически произведения, нека са погрижимъ да ги умножимъ. Видоветъ на тия произведения сж много, по-главнитъ обаче сж житото, ячменка и кукуруза, на които стойность-

та възлѣзва годишно на 107,044,000 гр.

Като тѣ са изнасятъ повече отъ другитѣ произведения, отъ тѣхното харчене най-напрѣдъ ще са ползватъ земеделците, интереситѣ на които трѣбва да вѣрватъ прѣди интереситѣ на другитѣ жители, потрѣбно е увеличаването на изнашената търговия да почне отъ тия произведения.

Много и разнообразно са е писало че осъществяването на тия олущения, зависн отъ съществуването на пѣтица и отъ даването помощъ на земеделците като: сѣмена и проч. нуждни за земеделството.

Впрочемъ ний мислимъ че много полезно би било ако са съставеше една комисия отъ челоѣци вѣщи и тя (комисия), да земяше на себе си да размисли и да пристѣпи до осъществяването на тия жизненни питания.

ПО ЗЕМЕРАБОТЕНЬЕТО.

II.

ЗЕМЯТА И АТМОСФЕРАТА.

Земята и въздуха сѣ двѣтъ най-големии влагалища на природата. Въ тѣхъ са намѣрва храната на трѣвнитѣ и на дърветата; отъ тѣхъ излиза прехранването.

Коренетѣ на растенията зематъ своята храна отъ земята помежду солитѣ, които не виждате и не познавате йоще. Листята зематъ нѣщо изъ въздуха отъ помежду газоветѣ и паритѣ, които тоже не виждате винѣги и не познавате.

Дѣдревитѣ дървета и дивитѣ растения не живѣятъ нѣкъ. За да създадѣтъ своитѣ гранки, клончета и листа, тѣ заематъ вещество отъ земята и отъ въздуха. Но, въ замѣна, като дава земята, тя зема въ наслѣдства капнѣли листа, падающи клончета, шума, сѣ една дума така тя зема пакъ онова, което е заела и дору онова, що е било земено отъ въздуха. Послѣдното е лихвата на земнитѣ главници. Отъ това става ясно че земницето на дѣдревитѣ, както и на необработенитѣ поля, намѣсто да осиромашава са обогатява помалко всѣка година, защото всѣка година приема нѣщо повече отъ колкото е заело.

Храната, що са намѣрва въ земята за нуждата на растенията, не е сѣща на всѣкъдѣ, защото растенията не са хранятъ всички еднакво. Тѣзи растения иматъ различни вкусове и всѣко отива отъ само-себе си тамъ къдѣто го тегли пощѣвката му.

Както има различни видове храна, така сѣщо има различни видове земи; това бива тѣй по единѣ редовенъ законъ.

Въ онѣзи мѣста дѣто са намѣрватъ дпри отъ варовити камѣни, отъ мермеръ, отъ тебишири, ний имамъ *варовити* земи.

Въ онѣзи мѣста дѣто са правятъ грѣнци, тухли и керемиди, ний имамъ *глиниститѣ* земи.

Въ онѣзи мѣста дѣто са срѣща пѣськъ, плочи и камѣнаци, които си приличатъ много, ний имамъ *еглиститѣ* земи.

Тамъ дѣто скалитѣ сѣ отъ гранитѣ, ний имамъ *гранититѣ* земи.

Близо до рѣкитѣ и до рѣкичкитѣ ний имамъ *нанесенитѣ* земи; то сѣ такъвъ земи, които сѣ изхвърлени и отасени отъ придиането на водитѣ. Тѣхъ зовѣтъ *стари*, когато сѣ отколѣ образувани, и *нови*, когато сѣ новонанесени.

Другадѣ ний имамъ земи, които приличатъ на пѣськъ, които сѣ прахливи и не са слѣпватъ никакъ: зовѣтъ ги *пѣсчисти* или *пѣсчливи*.

На друго мѣсто пакъ ний имамъ глина размѣсена съ варовити камѣни, тѣзи смѣсь образува *мергели*.

По нѣкога въ глината са намѣрва много пѣськъ, и ний въ такъвъ случай имамъ *глинисто-пѣсчиститѣ* земи.

Варовититѣ, гранититѣ, елиститѣ и пѣсчливитѣ земи сѣ леки и обикновено сухи, защото оставятъ да преминава презъ тѣхъ водата много бърже. Но трѣбва да кажемъ че въ влажнитѣ и мъгливи мѣста тѣ завардватъ йоще довольно прѣснось. Изобщо тѣ можѣтъ да са обработватъ много лесно.

Глинеститѣ и мергелитѣ земи комахай не процѣждатъ водата, държатъ я много време, оставатъ прѣсни, влажни дору и мѣчно са обработватъ. Тѣ са дигатъ на буци или кѣсове отъ една часть, които не са развалѣтъ като падатъ. Зовѣтъ ги силни земи, студени земи, трѣвисти и трѣвинисти, защото произвождатъ много лошаѣи трѣви.

Всички тѣзи силни, леки и разнообразни земи, можѣтъ да са разработватъ, стига само да бѣдѣтъ довольно дълбоки. Ако всѣка отъ тѣхъ има своитѣ несьоди, то пакъ всѣка има своитѣ леснини. Впрочемъ, най-добритѣ сѣ *нанесенитѣ* земи и подиръ мергелитѣ които съдържатъ повече варове отъ колкото глина. Но ако вий не ги отбирате, не дѣйте са винѣка твърдѣ отблизо во вида на земитѣ. Има средства да са извади полза и отъ единитѣ и отъ другитѣ.

Ако сѣ много сухи и много леки, вий трѣба да ги наторите съ мокъръ торъ, който ще ги съживи и укрѣпи малко-по-малко.

Ако сѣ много прѣсни и много набити, цто не пущатъ презъ тѣхъ си въздуха, трѣба да направите вади за да испѣдите водата и да докарате въздуха, или нѣкъ вадичка за да настаните въ тѣхъ кюнкове за изцѣждане (улицы). Съ една дума, вий трѣба да направите на дѣното на тѣзи земи, това което са прави на дѣното на сакситѣ: една дупка презъ която повечето вода може да са истече и отъ дѣто въздуха може да са промѣква като прави нитрени соли (гюверджеле). Застоялата вода разваля коренетѣ; липсването на въздуха ги поразява; водата както и въздуха трѣбува да обикалятъ и да са подновяватъ винѣги.

Сега, ако ви е възможно, мои братя земеделци, настанете са така цто, имотитѣ ви дребни или едри да образуватъ едно цѣло. Распоексанитѣ имоти докарватъ тягость; губятъ време и причиняватъ препирни и тѣжби. Губи са време, защото става потрѣбно да са ходи отъ едно мѣсто на друго и защото часоветѣ прекарвани изъ пѣтя не ползватъ. Излагатъ са на препирни и на тѣжби, защото малкитѣ имѣния иматъ по-много съсѣди, отъ колкото имѣнията които сѣ наедно и защото съсѣдитѣ сѣ повече неприятѣли, отъ колкото приятѣли.

Ако не можете да са заградите, направете си плетъ или ископайте прокопъ. Ако плета и прокопа ставатъ скѣпи задоволете са съ това дѣто да посадите *слогове* (межди). Тогазъ даже когато около васъ сѣ все честни хора, вий туряте ключелки на вашитѣ врата, и дору ги заключвате двойно. Туряйте тоже слогове (предѣли) дору и на вашитѣ нивѣ и съединявайте ги помежду нивъ както можете. Много отвореннитѣ нивѣ, както много отвореннитѣ кѣщи, причиняватъ лоша мнѣсль. Плетницата и слоговетѣ въспиратъ по нѣкога желаньето да са прави зло, и въспиратъ тоже много пѣти препирнитѣ и тѣжбитѣ.

НОВИ СПИСАНИЯ И КНИГИ.

СТУПАНЪ, домашенъ листъ за наука, икономия и земедѣлие. — Бѣхми дали дума да поговорими нѣщо върху *Ступанъ*, издание двенѣдѣлно, което влѣзе вече въ втората си година. Това и правимъ днесъ.

Цѣльта, която си е положилъ първата издавателъ на *Ступанъ* г-нъ Д. В. Храновъ, съ издаването на *Ступанъ* става твърдѣ ясно като прегледа човѣкъ едногодинното течение на листа му. Хубавитѣ и назидателни статии по икономията, по промишленостъта, по земеделството, по скотовѣдството, по лозарството и проч. и проч., говорятъ твърдѣ похвално за стрѣмленията на издавателя. Отъ всичко става явно че *Ступанъ* са мѣчи да помогне на нашитѣ западѣли занаети, на нашето долусѣдаче земеделство и на нашето нищожно скотовѣдство.

Въ *Ступанъ* са обичаватъ съ тѣзи предмети, то не ще каже че този вѣстникъ е само за нашитѣ селяни и че гражданитѣ оладжакъ нѣматъ потрѣбата и не трѣба да го приематъ. *Ступанъ* обема много поучително и за тѣхъ, и тѣхното извинение въ скѣперничеството имъ да платѣтъ двайсетъ трийсетъ гроша за него не е осѣбнъ «вини о-грѣсехъ».

Осѣбнъ това, споредъ една послѣдня вѣстъ отъ страна на г. Хранова за напредъ *Ступанъ* става и по интересно и по полезно списанье. Остава само да видимъ до колко ще са по-срѣщне съ добро расположение отъ читающата ни публика това повременно издавано списанье. Като е думата за този листъ, ний не можемъ да не прикажемъ единъ любопитенъ случай. Дѣтосъ въ една расходка, намѣрихми са въ читалището у единъ градъ. Въ едно кѣше съгледахми нѣколко пакети вѣстници захвърлени. По любопитство азъ поразтърсихъ и цто да видѣхъ? Отъ първия до 6-7 броя *Ступанъ* по 10 листа на вързочѣ захвърлени стоехъ.

— Цо е това, попитахъ учителя, който ма придружаваше въ моето посѣщение на читалището.

— Джанжмъ, продума той навѣсено и сѣ едно непонятно безпокойствие, главоболѣе!... испратилъ ни ги е издавателя му, безъ да го знаемъ и познаваме. Кому да ги расправимъ като тѣ сѣ орачески книги. Нашитѣ сѣ търговци и тѣмъ трѣбува политика, търговия и други интересни нѣща. . . .

— Романи и бабини дивотини, помислихъ азъ, и го оставихъ да свѣрши тиквената си философия, като са усмихнахъ горчиво за нашето ученолюбие.

Въ Цариградъ изляза едно периодическо списание на френски по име *Юниверс* (Всееленна). Това списание са занимава съ промишленост, търговия и политика. Въ последния му четвърти брой е поместена една статия съ това заглавие: *Домашни нрави и обичаи на Българите въ Татаръ-Пазарджикъ и околности*, отъ А. Д.***.

УМНИТЪ ВАДИРЯНЕ. (*)

Събрали са селянети,
Селянети Вадиране,
Редъ по редомъ насядале
Всѣ попове и кметове;
Насядале налякале
На край смета по край плета;
Насядале, стоворъ чинятъ:
Стоворъ чинятъ, съ умъ са биятъ
Що да сторятъ да направятъ...

Речь отвара протосера,
Речь отвара, проговара:
Ой ви вази Вадиране,
Мой селене стари млади!
Селото е въ лошъ бѣж.....
Ето става до-срѣдъ лѣто
Три овчера какъ загиватъ —
Първий овчеръ старецъ бѣше;
Той овцѣтъ кат' пасѣше,
Найдохме го подъ крушата,
Легналъ да спи и не станѣлъ.
Вторий овчеръ старъ не бѣше,
А на него найдохме го
Подиръ два дни у въ рѣката,
Рѣба ловилъ, рѣба станѣлъ.
Третий овчеръ младо момче,
Но и него снощи вечеръ
Завлѣкле го пороето;
Нѣма сега кой да иде
Да ни пасе вакло стадо....

Мислиле сѣ Вадиране,
Мислиле са размисляле;
Много думи размислиле....
Най-подиръ отговори
Мудра глава старѣйшина,
Това нѣщо лоше нѣщо,
Зло голѣмо за селото;
Но дошло е ще са тегли.
А защо сѣ старѣйшини
И кметове и попове? —
Тѣ да мислятъ за доброто;
Да намѣрятъ цѣръ на злото.
Туй издума старѣйшина,
Мудра глава бѣлобрада,
Поспръ малко и поглади
Бѣлж браджъ честновата,
Та помисли и подума:
Слушатели, ви селене,
Да ви кажж едно нѣщо,
Мене що ми на умъ дойде
За доброто на селото?
Това дѣто да хващаме
За овцѣтъ овчеръ ние,
То не е ли да ги пазимъ
Да ги влѣжъ, звѣръ не нагази?
Ама ето бактисахме
На овчери да плащаме;
Овчери са не задържатъ,
И пестата кой храниме
И тѣ нищо не ни вършатъ...
Да ли, питамъ, не ще бѣде

И по-добро и по-умно,
Да поканимъ ний самото,
Кума Вѣлка рунтопаха,
И да видимъ да повѣримъ
Ний на него овцѣтъ си?
Той да пазимъ вакло стадо;
Вѣлчетата пѣргавитъ
Тѣ да пасжтъ шилетата
И да бѣдемъ ний спокойни.
Не бива ли! Не става ли?

На тѣзъ думи Вадиране,
Стари, млади, нехжкали,
Исхжкали и казали:
Ей туй сега добръ става!
Гласъ подали, одобрили,
Да повикатъ кума Вѣлка,
Да го викатъ да го питатъ:
Пристава ли, приема ли....
Викале го питале го....
Отговорилъ нашъ кумъ Вѣлко:
Ой ви вази честни людѣ
Като сте го одобрили
Толкозъ умни, мудри глави
Азъ що можж да ви кажж,
Освѣнъ това че приставамъ
И приемамъ тѣй да бѣде.

П. Р. С.

ДѢДО ВЪЧАРЪ.

На предѣла между Малешеве и Пиянецо (1) има единъ планински върхъ наричанъ *Голакъ*, който са въздига надъ пиянечкото село *Разловца*. На върха на *Голакъ* има мѣсто наричано и днесъ *Църквище*. Това мѣсто е познато на по-старитъ жители отъ окръжията Пиянечко и Малешевско по слѣдующата любопитна обрядност, що ставала на това мѣсто.

Преди 35—40 години въ Пиянечкото окръжие немало ни черкови ни попове, и немало христениитъ Българи ни дѣ да са черкуватъ ни кой да ги причеститъ. Въ това време имало нѣкой старецъ, по имени *Дѣдо Вѣчаръ*, родомъ отъ Пиянечкитъ села. Този *Дѣдо Вѣчаръ*, за да помогне на това зло, и да не остави народа отъ това окръжие безъ поменъ за черкуване и причещаване, ето що правялъ.

Прѣзъ великитъ пости, както и прѣзъ богородични, *Дѣдо Вѣчаръ* обхождалъ селата отъ Пиянечко окръжие та обаждалъ на християнитъ Българи, които искатъ да са черкуватъ и причестятъ, да са събератъ въ бѣлѣзанъ день на казанното църквище на *Голакъ*. И наистина на уречения день, тука са събирали всички които искали да са черкуватъ и причестятъ, за които *Дѣдо Вѣчаръ* приготвялъ самъ таквозъ причастие.

На 1-й Февруария по обичай да зарѣзватъ лозята на този день, *Дѣдо Вѣчаръ* ходялъ да зарѣзва лозята и поставялъ на нѣколко мѣста по една каленица (паница), въ която са стичала млѣзга или сълзи отъ порѣзанитъ лозови прѣч-

ки. Тѣзи вода натечена въ паницитъ я събиралъ *Дѣдо Вѣчаръ* и я скѣтвалъ. Когато са събирали на църквището на *Голакъ* да са черкуватъ и да са причащаватъ той вземалъ една чиста паница, наливалъ вътрѣ малко вино, наливалъ и отъ речената скѣтана вода, послѣ вземалъ квасникъ хлѣбъ та надробувалъ вътрѣ на дребно, а на това прибавялъ та нажесвалъ и малко здравецъ и коприва, и турялъ вътрѣ една светогорска лѣжица.

Така приготвено това причастие прѣдъчитъ на народа, *Дѣдо Вѣчаръ* са отеглялъ на едно мѣсто по височко въ църквището, ископавалъ прѣдъ себе си единъ продълговатъ трапъ, който изпълнялъ съ воджъ, прѣдъ трапа простиралъ одвѣ едно дебело кѣличницъ вѣже, което запалялъ отъ двата края и на спрѣдъ вѣжето въ умѣренно пакъ разстояние поставялъ една сѣкира; тѣй що онзи който трѣбало да пристѣпи да вземе причастие отъ *Дѣдо Вѣчара* билъ задълженъ да *прѣчакори* (прѣкрачи) първо сѣкирата, послѣ вѣжето и тогавъ трапа съ водата и да застане прѣдъ *Дѣдо Вѣчара*, та да каже: « *Прѣприпижъ прѣзъ жельзо не се прѣсѣкожъ, прѣприпижъ прѣзъ огинъ не се изгорижъ, прѣприпижъ прѣзъ вода и не се истопижъ*, » и съ това са намѣрвалъ достоенъ да приеме причастие отъ *Дѣдо Вѣчара*, който го и причащавалъ съ светогорската лѣжица отъ приготвяното вече причастие. Обряда и думитъ исказвани при пристѣпване къмъ причастие било единъ видъ исповѣдъ, а въ сѣщото време имало и нѣкакъвъ религиозенъ мистицизмъ съ който са показвало че причащаемия са причастие билъ готовъ и подъ ножъ, и прѣзъ огънь и прѣзъ вода. Съ смъртъта на *дѣдо Вѣчара* този обичай прѣстанѣлъ.

Дѣдо Вѣчаръ билъ бескуженъ, но казватъ че по-младъ той билъ слуга при нѣкой духовникъ. Прѣкора *Вѣчаръ* показвалъ че той са занимавалъ да лови и дере вълци, или отъ това защото разнасялъ по селата да показва вѣлча кожа и да бере жито когато искалъ да потай цѣлѣта на обхожданѣето си по селата за да ги покани на причастие. *Вѣчаръ* ще каже вѣчаръ или вѣлчеръ. — Въ Малешеве и въ Пиянечко отпущатъ л-то и изговарятъ *вѣжъ* вмѣсто *вѣлжъ*, *сѣнце* вмѣсто *сѣлѣнце* и *мѣчи*, както въ *Копривница*, вмѣсто *мѣлчи*, и *бѣгаринъ* и *бугаринъ* вмѣсто *българинъ*, дори и р-то изговарятъ бързо и леко.

П. Р. С.

МАЩИХАТА.

(ПРИКАЗКА).

III.

Стоялъ бѣше вече поутишенъ. Той подзе рибарския си животъ, оставяше често домашната си стрѣха, връщаше са тамъ съ радостъ и утѣха, отиваше съ варката си въ онѣзи краища, дѣто имаше най-много риба, презираше всички примѣждия, боряше са противъ буритѣ. Нему бѣше мило и драго като работяше за своята челядъ. А една мисълъ, мисълъта му че негова синъ ще порасте скоро и ще го отмѣни изпълняше ду-

(*) *Вадиране* вмѣсто *Авдиране*. — *Авдиране* са казувале жителитъ на нѣкой градъ *Авдира*, за който казватъ че билъ нѣкога-си въ Тракия, при устьето на рѣкж *Места* (Кара-су), дѣто сега е селото *Полистило*. Въ старо време *Авдиранетъ* биле чутовни за наивността и гламавщината си, съ една дума тѣ биле малко халосанички, или поне за такива ги земале на подбивъ и имъ са приемивале тѣхнитъ съвременници, и така останѣле въ притча на народитѣ. Ний употребихме *Вадира* вмѣсто *Авдира*, и *Вадиране* вмѣсто *Авдиране*, не само като пародия, но защото тѣй е по-свойствено по български, и защото има и села български близки на това название, каквото е *Вздеръ* и *Вздрища*.

(1) *Пиянецо* или *Пиянечкото* окръжие лежи по течението на рѣка *Брѣгалница* слѣдъ истичанѣето ѝ отъ Малешевското окръжие, държи 9 часа на дѣлжъ и до 6 на ширъ; граничи съ окръжията Малешевско и Кочанско и съ казитъ *Дупничко-Джумадийска* и *Кюстендилска*, състои отъ нѣколко села турски и български. Главно село на това окръжие е *Царево село* на лѣвий брѣгъ на *Брѣгалница*. Въ това село има стари нѣкой кули спазени здрави до днесъ и са наричзтъ *Цареви Кули*; други по извѣстни села, *Разловца*, *Тръбтовница*, *Цервникъ*, *Истевникъ* (отъ тегно както говорятъ туку вмѣсто *тѣмно*), *Градъ*, *Вирча* и др.

пата му съ най-приятни усещания. — Не ще са мине много, казваше чадолубивия баща, моя синъ ще порасте; той ще ми бжде отмъна и помощ въ моитъ занятия. Подкръпянъ на неговата снажна мишца, и азъ щж могъ да работж по съ присърдце.

А сѣки, който е обръщаль внимателенъ погледъ на великолѣпната картина, що представлява Дунавъ, е усѣтилъ въ себе нѣщо такова, което го издига безъ да ще. Тѣй и нашъ Стоянъ Драгскалото безъ да знаеше, бѣше станаль човѣкъ съ високи и поетически усещания, и като страха го бѣше караль много пѣти да гледа къмъ небето съ страхопочитанье, той все обръщаше къмъ него погледитъ си отъ любовь. Отъ небето той почерпваше своитѣ надѣжди; къмъ небето той испроваждаше твърдѣ често по нѣкоя сълза отъ въспоминание.

Но нека оставимъ за малко Стояна и да видимъ какво правяше въ това сжщото време Рада.

Най-напрѣдъ тя са показва че обича своето *заварениче* толкозъ колкото го обичаше и самия му баща. Но когато са изминж една година отъ нейното сдружаванье съ Стояна и когато тя вече станж майка на едно момченце, работитъ зехж съвсѣмъ други видъ. Завистьта е най-силното червейче което гризе жената. Стояновата втора ступанка бѣше отъ онѣзи жени, които не могатъ да криятъ за дълго време своитѣ злосни и черни души. Тя са ядосваше прѣмного всѣки пѣтъ когато съгледваше бащата да милва прѣвичката си рожба. На нея са искаше щото всички милвания да са изсипватъ върху нейното чедо. Тѣй неусѣтно нѣкажъ си злочестната са въткваше въ живѣлицето на Стояна и тѣзи злочестина ставаше дваждъ по-голѣма когато той отидяше на нѣкадѣ, когато го нѣмаше у дома му.

Като бѣше зла, жестока и коравосърдца, Рада не можеше да са смири и уталожн токо тѣй лесно; ни сирачеството, ни невинността, ни дѣтството, нито кроткостъта на Милка, нищо не можеше да подѣйствува върху безчувственната душа на мащихата. Отъ друга страна слабостъта и свѣнливостъта на клетото сираче правяхж мащихата да уголѣмва все повече и повече своето подтисничество на-спротивъ него. Разбирате сега какво е било положението на нашия Милко. Въ срѣда отъ начумеренность, строгость, злина и подтисничество сирачето е било петимно за една поне отъ онѣзи весели усмивки, за единичка отъ онѣзи сладки думици, съ които майкитъ обсииватъ своитѣ малки идолчета.

Не трѣбува да са чудите подиръ това ако ви кажа че Милко стана мѣлчеливъ, строгъ, упоритъ и дору стрѣлхъ. То са знае, че когато човѣкъ е принуденъ да бжде подчиненъ безусловенъ робъ, едно множество слабости го посѣщаватъ. Но благодарение на силата и на любовьта, свойчини, които природата вдѣхва на особити нѣкои души, когато иска да ги държи по-горѣ отъ другитѣ хора, Милко не подпадна подъ нѣкои тежки слабости. Той са мжчеше да крие умразата, що храняше къмъ своята мащиха. Гледаше да ѝ отива по угодата и са мжчеше да не навлича нейнитѣ глѣтки и нахеквания.

Но всичко бѣше напусто. Кой — бѣше най-одрипанъ между селскитѣ дѣца? Кой бѣше най-прижѣлтѣлъ, поблѣднѣлъ и най-нажаленъ? — Милко и пакъ Милко. Женитѣ съгледвахж това и си приказвахж че съ загубата на майка си сирачето бѣ загубило и онѣзи великолѣпна китка, която отличава малкитѣ момчета.

— Видите, мари-й, казваше една, клетото сираче тегли много отъ своята мащиха. Всѣкога одрипано, всѣкога испокъсано.

— Остави това, сестро, казваше друга, но знаешъ ли ти, че тя не му дава сладкѣ залькѣ да хапне. Всѣкога намѣрва защо да го глѣчи и да го навиква.

— Трѣбва да знаешъ ама, че тя ще става пишманъ дѣто са обходи така злѣ съ горкото момче. И сирачетата сж Божи чада, и тѣхъ Господъ ги закриля.

— А какъ мислишъ ти, сестро, бае Стоянъ да ли знае що са върши въ кжщата му кога го нема?

— Знае!... отъ дѣ ще знае? Онѣзи вѣщица му казва че Милко е немирентъ, халахойда, нехрани-майка, че не са прибира въ кжщи а ходи да хайманува съ немирнитѣ дѣца и други такива. Съ това тя гледа да направи мжжа си да намрази сирачето и да са извини дѣто не го пригледва и милва тѣй, както своето собствено чадо.

— Да дума кой що ще, а споредъ мене ний смя дължни да направимъ каква-годъ забѣлѣжка на Стояна. Този човѣкъ може да е маменъ отъ своята харосана ступанка.

— Искашъ ли да станешъ зла, искашъ ли да та намразятъ, да та нарекатъ клюкарка, опитай са да сторишъ това добро. Ако слушашъ мене, азъ ще ти кажж да си гледаши работата. Всѣка коза за своя кракъ.

— То май не е тѣй ама, хайде тѣй ще го кажемъ пакъ ще го оставимъ да иде какъ е дошло. Ний нема да оправимъ свѣта я! Само това че е язжкъ за клетото сираче, язжкъ и за негова добъръ бащица.

— Господъ да го запази отговори другата жена.

ВЪТРѢШНИ НОВИНИ.

Цариградъ, 4 Мартъ, 1875.

Що прави нашия Свети Синодъ, който съставя духовната часть въ ексархийското Началство, който има голѣми служби връзъ себе и който трѣбува непрестанно да работи, ако са иска да отговори колко-годѣ на тежкото си послание? Що върши той въ това време, което всички наричатъ лошаво и зловѣщо за ексархийскитѣ ни работи? Тѣзи питання поискахми да си зададемъ днесъ и да имъ отговоримъ. Но ний са спрѣхми тутакси на питанията си, омислихми са и сѣднахми да са почудимъ за кой синодъ са питами? Дѣ го този синодъ? Кой го съставляватъ?

Истина е че синодъ номинално имамн и той състои отъ Т. Т. Преосвещенства Св. Търновскаго г. Илариона, Св. Пловдивскаго г. Панарета, Св. Преславскаго г. Симеона и Св. Доростоло-Червенскаго г. Григория. Но дѣ сж тѣзи членове

отъ синода? Като оставимъ на страна дѣдо Преславски, който е въ столицата, ний трѣбува да кажемъ че и тримата други синодални членове са намѣрватъ въ своитѣ епархии, отъ дѣто не могли да са отдалечжтъ поради епархиални тежки расправи.

Дѣдо Търновски е прѣвия, който не може да са завърне въ Цариградъ и за когото расхожданьето било по-приятно отъ колкото засѣдаваньето въ Екзархийския домъ. Нѣкои лоши езици искатъ да кажжтъ че расходката не била толкозъ главната причина на дѣдовото Иларионово завръщанье въ Цариградъ, ами онова което излазяло отъ расходката. Какъ и да е, а ний ще попитами Негово Преосвещенство защо не са върне въ Цариградъ като толкозъ пѣти го викала Екзархията, както това ни обаждатъ нашитѣ послѣдни новини изъ Търново?

Колкото за дѣда Панарета, то правото да си кажемъ отиваньето му въ Пловдивъ си имаше мѣстото. Зеръ това владишкия животъ, както го той поне разбиралъ, не е нѣщо такова, което да може съ малко *мусли* да са прекарва. Особито като въ Цариградъ да живѣе единъ владика, дѣто има за моделъ на подражанье старитѣ си мастори, грѣцкитѣ владии, той трѣбува да си е осигорилъ нѣкое непресѣквано изворче.

Подиръ това не ще ли извините дѣда Панарета, ако напуца работитѣ на ексархийското учреждение, народочерковнитѣ ни работи, и отива да пообиколи своята епархия?

За Доростоло-Червенскаго г. Григория ний говорихми въ миналия си брѣкъ и да са повтрѣщамн сега йоще единъ пѣтъ е излишно.

И тѣй, вий видите че Светия нашъ Синодъ въ Екзархията е днесъ за днесъ дѣдо Симеонъ. Щото и да са казва за този по-отличенъ между другитѣ наши владии старецъ, ний не можемъ да са съгласимъ че той може самъ да съставлява Синода, да върши работа за четирма и извършеното да има онзи авторитетъ, който би имало при други обстоятелства.

Когато е така, викайте да виками за лошавото положение на Екзархията; викайте да я обезсърждавами и да я слисвамя тѣй що да не види що прави; викайте да викаме, защото то е и най-лесно и най-износно за немарливитѣ и небрѣжливитѣ. Но кждѣ ще му иде края съ тѣзи наша неразбория?

Отъ много време насамъ особитѣ рѣсенски представители са намѣрва въ Цариградъ и са мжчи при Царското Правителство да спечели за българското население въ Рѣсенъ черквата, която преселеннитѣ тамъ Власи сж могли да присвоятъ отъ година. Монастиря св. Паумъ въ Охридъ и ресенската черкова сж двѣ трѣнливи питания, рѣшенята които очакватъ съ нетърпѣнье нашитѣ братя въ Охридската епархия. Тѣ молятъ Императорското Правителство да обѣрне внимание на тѣзи двѣ български притежания и да отсжди справедливо распрата. Всичко това е и умно и похвално за Българитѣ въ Охридската епархия. Има обаче едно нѣщо, което не трѣбва да са премѣлчи; то е

дѣто жителитѣ на Охридската епархия отдаватъ едно криво тълкуване на своитѣ отношения. Каѣто не сѣ си наредили йоще епархийски свѣтъ, като не сѣ никакъ отговорили на длѣжноститѣ си къмъ своя архиепископъ, тѣ бързатъ да стоварятъ този си грѣхъ върху това че нѣматъ въ ръцѣ св. Наумъ и ресенската Черкова. Това не е извинение на умни и разумни хора. Че тѣзи двѣ народни притежания ни сѣ потребни, че ний трѣбва да си ги вземемъ, защото сѣ наши-си, български, ний го разбирами. Но какво ще каже да не са тургами въ редъ защото тѣ ни липсватъ? Време е нашитѣ братя изъ Охридската епархия да са покажатъ по достойни отъ колкото ги мислятъ нѣкои-си.

Между Негово Преосвѣщенство г-нъ Симеонъ Преславски и *Источно Време* са е породила една прѣпирня върху шумненскитѣ приключения, която гледаме да са обрѣща сега на върла борба. Тѣзи прѣпирня твърдѣ бѣ възможно да са избѣгне, ако бихме знаили ний Българитѣ да обекждаме дѣлата си въ начало и ако не бѣхме наклонни да считаме сѣки себе си всѣкога за прави, а другитѣ за криви.

Прѣпирнята, за която ни е думата, са върти около питањето: — Не бѣше ли възможно и потребно да са избѣгнатъ жалостнитѣ приключения въ Шуменъ, като са направи едно по-мѣдро и по-съвременно тълкуване и употребление на канонитѣ за смѣсенитѣ бракове.

Споредъ *Источно Време*, това е било и възможно и потребно, а споредъ Н. П. Преславскаго това никакъ не е било възможно и потребно да стане, защото правилата не сѣ ластикъ, че да го теглишъ на кѣдѣто щепшъ.

Разгледана въ себе си, тая прѣпирня си нѣма мѣстото и за двѣтѣ страни, защото и двѣтѣ страни стѣпнатъ тамъ, дѣто не трѣбаше да стѣпнатъ. По-добъръ поставено, питањето би са рѣшило другояче, и тѣзи горчиви размѣнения на думи между вѣстника и владиката биха са избѣгнали.

Ний мислимъ, че другъ отговоръ би далъ дѣдо Преславски, ако *Источно Време* би му предложило въ начало питањето така, както го предлага сега въ 3-ия си брой, ср. — не бѣше ли по-добъръ да са послѣдува примѣра на другитѣ православни черкови и, като са позволѣи искания бракъ, да са избѣгнатъ жалостнитѣ сѣтнини, които послѣдуваха отъ неизползването?

Источно Време не са сумяса да направи така, ами отиде да опитва жиливната на канонитѣ. Но владика може ли да искаже, че канонитѣ са вѣгватъ на обстоятелствата? Нѣкои владици знаятъ да вѣгватъ канонитѣ не само споредъ обстоятелствата, нѣ и споредъ *кеѣ* си, каквото става въ най-широки размѣри на Фенеръ, но позволено ли имъ е да говорятъ за това?

Не бѣше възможно и за дѣда Преславски да направи таквази исповѣдь, и не я направи. На мѣсто исповѣдь, той произнесе сѣдъ върху онѣзи, които искатъ вѣгването на канонитѣ. Отъ тука става нужда да му са прѣдлагатъ отъ вѣстника нови питання, йоще по-неумѣстни отъ първитѣ, и да са

извикватъ нови отговори и доказателства за еретичеството на Католицитѣ.

Мудри питання и отговори! на кому не е извѣстно, че за Православната Черкова католицитѣ сѣ еретици както сѣ и православнитѣ за Католическата Черкова?

По този начинъ, случи са така, щото и двѣтѣ страни стѣпнахъ не на надлежното мѣсто, и поченахъ расправи, на които умѣтността само тѣ разбирахъ.

Преди да предложи питаннята си на владиката, вѣстника трѣбваше да си обесни добъръ естество на питањето и да изрече послѣдното така, щото да накара и владиката да са позамисли и да даде отговоръ повече съгласенъ съ работата.

Че канонитѣ могатъ да запрѣщаватъ подобни бракове, за това не трѣбаше съмнѣние. Доста е да си припомнимъ времената, когато са наръждани тия канони, за да разберемъ и запрѣщението и необходимостта му. Намѣсто да питаме прочее и да отговаряме, какво казватъ канонитѣ, най-благоразумното бѣше да попитаме — какъ е гледала въ послѣдующитѣ времена Православната Черкова и какъ гледа сега на тѣзи правила, и не е ли допускала смѣсенитѣ бракове въ необходими случаи.

Така поставено, питањето щѣше да доведе спорящитѣ страни до други заключения, — щѣше да имъ покаже, че въ практиката на православнитѣ Черкови отгавна е приетъ обичая да са дозвояватъ и благославятъ смѣсенитѣ бракове, че като не сме ни по-вѣщи въ духа на канонитѣ, ни по-православни отъ тѣзи Черкови, трѣбваше и ний да са поведемъ по този обичай и не само да избѣгнемъ безполезнитѣ вѣстникарски расправи, нѣ да избавимъ и много майки отъ сълзи и отчаяние.

Кой е правъ и кой е кривъ въ прѣпирнята, читателя самъ нека намѣри.

Споредъ *Влькъ*, икуменическиятъ патриархъ отговорилъ на правителственното тезкере за истиямитѣ въ смѣсенитѣ епархии. Този отговоръ билъ отрицателенъ. Патриарха приемалъ да станѣтъ истиямитѣ съ това условие че трѣбува да са извършатъ вредъ и на основание на схизмата. Остава сега да видимъ, казва *Влькъ*, да ли сѣ този отговоръ питањето по многотумнитѣ истиями ще са свърши споредъ увѣренията на писалището на Екзархията.

— Епизоотията (салгитъ на животнитѣ) върлувала на много мѣста изъ Държавата. Особито силно моряла тя въ Солунско, Добруджа и Варненско. Жестокитѣ студове и сѣгове дошли да са приложатъ на злото и да удвоятъ и утроятъ размѣра му.

— Споредъ *Фаръ дю Босфоръ* солунскитѣ власти хванѣли много книги и брошури, печатани въ Одесса и занесени въ Солунъ отъ нѣкой си български пощъ. Този пощъ ималъ намѣрение да распрѣсне тия книги между Българетѣ въ Охрида и Прилѣпъ. Гюмушкото управление ги испратило до вилаетскитѣ драгоmani, които ги прегледали и намѣрили, че книгитѣ сѣ писани съ цѣль да разбудѣтъ страститѣ помежду невѣжнитѣ духове. За това мѣстното прави-

телство взело всичкитѣ книги и предадо работата на сѣдъ. Това сѣ свѣдѣнията на *Фаръ дю Босфоръ*, който въ таква отношения си струва често трудъ да прави *отъ игла чирясло*. Додѣ чаками издирването на истината, ний ще попитамъ да ли тѣзи книги не сѣ били черковни и печатани въ Руссия или пъкъ извѣстнитѣ брошури за Охридската Архиепископия, които сѣ преведени и одобрени отъ Царската Цензура?

— Министра на финанцитѣ (Малие-назжрѣ) е издалъ едно окръжно писмо, чрезъ което са заповѣда че калугеритѣ, що са занимаватъ сѣ орачество, за напрѣдъ и тѣ ще плащатъ данѣкъ както и другитѣ поданници на Държавата.

— Халкидонския епископъ умрѣ мнѣжлата недѣля. Той оставилъ 3500 тур. лири за Икуменическата Патриархия и други толкова за грѣцката голѣма школа на Фенеръ. Остатѣка отъ голѣмия му имотъ е оставенъ на наследницитѣ му. Когато издѣхвалъ Нег. Преосвѣщенство пожелалъ щото кѣщата му да стане мѣсто на едно грѣцко училище. Богатството на покойния възлазя на 10,000 турски лири.

— Грѣцкия вѣстникъ *Траки* обнародва нѣколко телеграфически депѣши изъ Иерусалимъ, които расправятъ за оставката на Иерусалимския патриархъ, що е далъ той втори пѣтъ на Царското Правителство. Изъ отговора на божигробскитѣ векили въ Цариградъ, отговоръ телеграфисанъ до Н. Блаж. Иерусалимския Патриархъ Прокопия, става явно че Правителството приема оставката му, ако и да не одобрява тѣзи, които евалили г-нъ Прокопия и които, споредъ *Траки*, не съставлявали множеството.

— Въ Лондонъ са съставилъ единъ комитетъ съ цѣль да сбира помощитѣ на Грѣцитѣ въ Англия, помощи за поддрѣжката на Икуменическата Патриархия. Този комитетъ, съставенъ отъ г. г. М. Зарифи, А. Ралли и Маврокордато, сбралъ до сега около 800 лири стерлинги и въ нѣколко дни общава йоще толкозъ. Ний посочвами този примѣръ на *нѣкои си*. Нека са вгледатъ въ него, и нека отдѣлятъ личното си не расположение отъ общитѣ работи.

— Срѣщамъ въ *Фаръ дю Босфоръ*: «Калугерина Сава (както са разбира тука е думата за Архимандритъ Савва Р.) свещеникъ на Сърбитѣ и на Хърватитѣ въ Цариградъ, [са е отдѣлилъ официално отъ *Грѣцката* (?) Черкова и тѣзи дни ще бѣде приетъ въ Българската Черкова.» Колко щѣше да бѣде хубаво, ако *Фаръ дю Босфоръ* ни обдаеше какво разбира подъ името *грѣцка Черкова* и що подъ името българска? И йоще иматъ очи нашитѣ едновѣрни братя да ни казватъ че филетизма билъ тежкия грѣхъ, за който ни прогласихъ схизматичи.

Курриера като съобщава тѣзи новина че архимандрита са е подчинилъ на Българската Черкова, прилага: «Хърватитѣ послѣдваха примѣра на религиозния си началникъ. Колкото за Сърбитѣ, тѣ имали друго мнѣние. Както са научавами, тѣ подписвали едно прошение чрезъ което искали отъ сърбското правителство щото архимандритъ Савва като сърбски подданикъ, да са вдигне

№ 2863

отъ Цариградъ. Въ прошенето са поменувало че подписанитѣ искатъ да си останатъ подъ Икуменическата Патриархия.»

— Фенерския св. Синодъ трѣбваше да са занимае въ сѣботашното си събрание за да избере владика за Халкидонъ. По право, избирания трѣбува да бѣде членъ отъ св. Синодъ. Отъ това са разбира какви надвария сѣществуватъ между фенерскитѣ владии. Ако Св. Духъ не са намѣси въ този изборъ навѣрно нѣкоя бъркотия са готвяла, казва *Тюрки*.

— Споредъ една телеграфическа депеша изъ Русчукъ, снѣгъ голѣмъ падналъ тамо и нанесълъ голѣми опустошения на всѣкадѣ. Валията зелъ мѣрки противъ теглилата и бѣдността на сиромаситѣ. Болѣстѣта по добитѣка както въ Руссенско така сѣщо и въ Румжния върлували много. Вълци дору са поевили и правили всѣкакви пакости.

— Пишатъ ни отъ Свилен-градъ (Мустафа-паша): «Одринската и Свиленградската каази много пострадаха отъ мрънѣто на овцетѣ. На мнозина овцетѣ са преполовиха на брой. Храна за добитѣка нема. Сламата са продава по 20 пари оката. Въ нѣкои села хора са испотрѣпале, като са готвяли да крадѣтъ сѣно за добитѣцѣ си.»

ВЪНКАШНИ НОВИНИ.

«Свършено е вече! Републиката е отъ сега на татѣкъ во Франца, законния редъ, който трѣбува да са почита.» Така са изговаря единъ парижски вѣстникъ, като съобщава крайното приеманье на републиканската конституция.

Тѣзи многострадална но благородна страна са отърва колко-годѣ отъ чамавото състояние въ което тлѣеше и губеше свонѣ си. Избирането и уреждането на новото министерство е вече свършена работа. Една мирна и тиха радостъ владѣе въ всички онѣзи сѣрдца, които съ огорчение гледахъ толкозъ време татковината си изложена на всѣкакви злочестини, партии, борби и каприции.

Републиката отъ сега нататѣкъ е вече осигорена въ татковината на Френцитѣ. Бившия президентъ на френската република, г-нъ Тьеръ, бѣше казалъ: «Не сте заможни да настаните монархията.» Ето три години са минахъ отъ тогазъ и думитѣ на личния френски патриотъ са изпълниха.

Не са поржчавами за бѣдѣщето, защото най-далегледния дипломатъ не може да ни каже положително, какво ще породи утрешния день; но днесъ-за-днесъ крилата на монархисти, бонопартисти и роялисти сѣ пресѣчени. На чело на управленieto, наедно съ Макъ-Махона, стой днесъ такова министерство, което има пълна вѣра и умѣренната република.

За забѣлѣжаванье е едно случайно съвпаданье на 24 Февруария тѣзи година и преди двадесетъ и седемъ години. Тогазъ на 1848 година на 24 Февр. би прогласена френската република; сега пакъ на 24 Февр. (н. к.) 1875 са утвърждава републиканското правление во Франца.

Но каква голѣма разлика между тогавашното време и настоящето!

Тогазъ отъ републиката са очакваха златни и елмазни гори; премахване изведнѣжъ на сиромашия и нѣкаква високолѣтяща свобода. Съ една рѣчь, тогазъ духоветѣ не бѣха приготвени за републиканското правление и то трая день и до пладня. Но днесъ? — Днесъ обстоятелствата сѣ съвсѣмъ други, и ако слушаме увѣренията на любителитѣ на френската република, тѣзи послѣдната е послѣдното и вѣчно вѣнчаванье на трудове и приготвения презъ нѣколко десетки години. Дано бѣдѣше тѣй, ще кажемъ ний, като свършимъ съ толкозъ за Франца.

Испания на послѣднѣо бѣше са отнесла къмъ румжския князь така, както и къмъ другитѣ европейски господари. Донъ Алфонсъ XII-й, новия царъ въ Испания, писалъ и на князь Карлъ по възшествието си такова писмо, каквото отправилъ и къмъ другитѣ Европейски сили.

Разбира са, че Портата не можаше да остане хладнокрѣвна зрителка на едно потѣпкване на нейнитѣ правдини. И тя поискала поеснения отъ испанското правителство не само направо, но и чрезъ всички европейски сили. Споредъ една телеграфическа депеша изъ Цариградъ до *Таимс* въ Лондонъ, Портата обявила че додѣто не приеме едно удовлетворително поеснение, писмото отправено до Султана отъ донъ Алфонса, не ще добие отговоръ и посланника, испратенъ изъ Мадридъ, не ще са приеме въ Цариградъ званично.

Мисли са, казва телеграфа, че този случай е станалъ по несѣгледване отъ испанския министъръ на външнитѣ работи, и че ще са спогоди твърдѣ добръ.

Испания е изложена непрестанно на онѣзи междусобни борби и боеве, които спомагатъ за сѣсипването на мѣстото. Царъ Алфонсъ XII, като са завърналъ въ столицата, приелъ двама представители отъ Португалия и отъ Русия, които му честитили царуването, като са изразили, че то поченвало съ блѣскави прокобения. Руския пълномощенъ приложилъ: «Само името на Ваше Величество, — толкозъ прочуто и толкозъ славно по различни причини въ най-отдалеченитѣ лѣтописи на испанската история — е гаранция на голѣмината и на славата, които царъ Алфонсъ XII, чрезъ свонѣ качества, чрезъ свонѣ добродѣтели и чрезъ своята каджрность, ще умѣе да распростре върху бѣдѣщитѣ сѣдби на тѣзи благородна страна.» Както са види отъ тѣзи думи, намѣрението на Русия е да бѣде най-благоприятна на новия и младъ испански царъ. Но съ това свършва ли са всичко? Но това помага ли на безисходното положение, въ което е тикнато това злочесто мѣсто поради междусобнитѣ си войни? — Ще видимъ.

Други пѣтъ поменахми нѣщо за сѣществующитѣ борби между ултрамонтанското духовенство и германското правителство. Папата напослѣднѣо издаде едно окръжно писмо, чрезъ което повелява на свонѣ епископи да не обръщатъ внимание върху мѣрцитѣ, и зако-

нитѣ, що зема Германия наспротивъ тѣхъ. Въ това писмо държавнитѣ распореждания са наричатъ безбожни, противохристиянски, еретически и прочее. Трѣбува да приложимъ че всичко умно и свѣстно са засѣмло презглава на новия папски дрипелъ, че борбата намѣсто да са утихне са подклажда по живо, и че нѣщо не добро са предвижда за послѣднитѣ дни отъ живота на папството.

Днешно време не може да търпи въ срѣдата си такива останки, които напомняватъ среднѣо-вѣковитѣ мрачини, лѣжи и мерзости. Свѣтлината на съвременнитѣ идеи не може да има нищо общо съ тъмнината на папския деспотизмъ.

Австрия е едно отъ онѣзи правителства, които сѣ намѣрватъ въ срѣдъ най-разнообразни колебания за мѣрцитѣ, що трѣбува да държѣтъ за да иматъ благодарни и мирни разнороднитѣ си подчинени. Додѣто отъ една страна глади, маже и отетѣпва, отъ друга странѣ Австрия прави таквизъ строги распореждания, што човѣкъ помисля че Францъ Йосифъ са страхува и отъ сѣнката си. За потвърждаване че думитѣ ни сѣ истинни, ний видѣхме обнародвана една съвременна заповѣдъ отъ страна на австрийския кабинетъ, споредъ която заповѣдъ са забранява на всѣки не Австриецъ попъ или духовникъ да казва проповѣдъ въ черкова презъ поститѣ.

Италиянскитѣ вѣстници са занимаватъ съ бѣдѣщето срѣщанье на Виктора Емануила съ Францъ Йосифа, австрийския императоръ. Тѣ гледатъ на това срѣщанье съ много радостно око. Говорятъ са че едно потвърждение въ сношенията на Австрия съ Германия е дѣто германския императоръ са е отказалъ съвършенно отъ намѣрението си да отиде въ Италия.

РАЗНИ РАБОТИ.

Статистика на Русската Черкова. — «Московската Газета» обнародва едно дълго изложение за Русската Православна Черкова презъ годината 1873.

Отъ това изложение става явно че въ Руската Държава има 59 епархии и една въ Сѣверна Америка.

Тѣ са управляватъ отъ три митрополита, отъ 19 архиепископа и отъ 39 епископи.

Числото на помолницитѣ е 27.

Всичкитѣ манастири възлизатъ на 4,212, въ които има: 4,678 калугери и 4,212 мирски братия; има още 130 женски манастири обитавани отъ 3,061 калугерки и отъ 10,519 приременни обитатели.

На 1873 въ Европейска Русия имало е само 37,630 черкови и 13,289 параклиси; тѣзи година са правили нови 404 черкови и 131 параклиси. Духовенството състояло отъ 1,075 протопопове, отъ 19,919 попове, отъ 12,372 дякони и отъ 54,708 постриженни но не рѣкоположени и четци.

Сѣбранитѣ пари презъ тѣзи година отъ духовенството, съ благотѣлна и вѣроисповѣдна цѣль, възлазяли на количеството отъ 10,728,548 рубли.

Православното население въ края на 1873 било отъ 54,069,068 души. Въ това число са броятъ 26,702,576 мъже и 27,759,492 жени.

Православната Черкова е могла да покрѣсти 9,549 души принадлежащи на различни народности, между които 3,199 будисти.

Печатница на Карапетровъ и Друзъ.
Цариградъ, Асма-алтж, 6.